

Portfólio finančných nástrojov pre projekty centralizovaného zásobovania teplom

Súhrn zdrojov financovania, riešení v oblasti riadenia, všeobecných finančných štruktúr a prostriedkov technickej pomoci pre **slovenské projekty**, vychádzajúci z výstupu D2.3 – *Portfólio finančných nástrojov*

Júl 2025

*Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou.
Vyjadrené názory a stanoviská sú výlučne názormi autora/autorky (autorov/autoriek) a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo CINEA. Európska únia ani orgán poskytujúci grant za ne nenesú zodpovednosť.*

- 1. Kľúčové pojmy: kapitálové výdavky (CAPEX), prevádzkové výdavky (OPEX) a príjmy**
- 2. Ako štruktúrovať a financovať svoj projekt**
 - a) Úvod do zdrojov financovania a riešení v oblasti riadenia*
 - b) Prehľad zdrojov financovania*
 - c) Prehľad riešení v oblasti riadenia*
 - d) Štruktúry financovania projektov*
- 3. Zdroje financovania**
 - a) Nenávratné zdroje financovania*
 - b) Návratné zdroje financovania*
- 4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy**
- 5. Prepojenia medzi európskymi fondmi, programami a inými podpornými platformami**
- 6. Poznámky pre čitateľa**

- 1. Kľúčové pojmy: kapitálové výdavky (CAPEX), prevádzkové výdavky (OPEX) a príjmy**
- 2. Ako štruktúrovať a financovať svoj projekt**
 - a) Úvod do zdrojov financovania a riešení v oblasti riadenia*
 - b) Prehľad zdrojov financovania*
 - c) Prehľad riešení v oblasti riadenia*
 - d) Štruktúry financovania projektov*
- 3. Zdroje financovania**
 - a) Nenávratné zdroje financovania*
 - b) Návratné zdroje financovania*
- 4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy**
- 5. Prepojenia medzi európskymi fondmi, programami a inými podpornými platformami**
- 6. Poznámky pre čitateľa**

L2H 1. Kľúčové pojmy: CAPEX, OPEX a príjmy

CAPEX

OPEX

Príjmy

- **CAPEX (kapitálové výdavky)** sú finančné prostriedky, ktoré subjekt alebo projekt vyčleňuje na nadobudnutie, výstavbu, inštaláciu, modernizáciu alebo údržbu **hmotného majetku**, ako sú technológie, budovy, zariadenia alebo infraštruktúra. Predstavujú dlhodobé investície zamerané na zlepšenie alebo predĺženie životnosti aktív. Tieto prostriedky (zdroje financovania) zvyčajne pochádzajú z **vlastných finančných zdrojov spoločnosti, grantov a dotácií, darov, úverov alebo vlastného kapitálu**.

CAPEX zahŕňa aj náklady súvisiace s **pripojením na sieť, testovaním a nastavovaním systému, povoľovacím konaním a právnymi poplatkami, inžinierskymi službami, ako aj nečakané náklady** počas rekonštrukcie sústavy centralizovaného zásobovania teplom (CZT).

- **Štúdie uskutočniteľnosti a predbežné štúdie** sa zvyčajne zahŕňajú do kapitálových výdavkov (CAPEX) projektu v prípade, že sú financované v rámci projektového rozpočtu – bez ohľadu na to, či ide o vlastné zdroje, granty, dary, vlastný kapitál alebo úver.

Ak sú však tieto štúdie plne hradené z externých zdrojov technickej pomoci, napríklad prostredníctvom podpory z európskeho mechanizmu, a projekt sám o sebe žiadne finančné prostriedky neprijíma ani nespravuje, nemali by sa zahrnúť do kapitálových výdavkov (CAPEX). V takýchto prípadoch sa považujú za externý nefinančný príspevok, nie za náklad vzniknutý v rámci projektu.

L2H 1. Kľúčové pojmy: CAPEX, OPEX a príjmy

CAPEX

OPEX

Príjmy

- **OPEX (prevádzkové výdavky)** predstavujú priebežné náklady, ktoré spoločnosť alebo organizácia vynakladá na zabezpečenie **každodennej prevádzky**, ako napríklad náklady na energiu, nákup tepla, iné služby (napr. voda, plyn), prenájom budov, kancelárske potreby, bankové poplatky, pravidelné softvérové licencie, údržbu a opravy, mzdy, poistenie, účtovné a právne služby, prijaté služby a ďalšie pravidelné výdavky. Ide o krátkodobé výdavky nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkovej kontinuity podniku alebo projektu.
- **Úspory energie musia byť zohľadnené v OPEX ako zníženie energetických nákladov projektu.** Napríklad, ak boli náklady na energiu pred realizáciou projektu 100 € a očakávané úspory predstavujú 30 €, potom by OPEX mali zahŕňať položku energetických nákladov vo výške 70 €, ktorá odráža len predpokladané výdavky po rekonštrukcii.

Energetické úspory znižujú prevádzkové náklady a uvoľňujú existujúce zdroje, čím zlepšujú schopnosť projektu pokryť výdavky alebo splácať investíciu.

L2H 1. Kľúčové pojmy: CAPEX, OPEX a príjmy

CAPEX

OPEX

Príjmy

- **Príjmy** predstavujú celkovú sumu **finančných prostriedkov, ktoré projekt alebo organizácia získava zo svojej hlavnej činnosti**. Slúžia na pokrytie nákladov, ako sú prevádzkové výdavky (**OPEX**), a v niektorých prípadoch aj na splácanie počiatočných investícií (**CAPEX**).
- V projektoch centralizovaného zásobovania teplom môžu príjmy pochádzať z **predaja tepla, predaja elektriny, poplatkov za služby, užívateľských poplatkov, ako aj z ďalších opakujúcich sa zdrojov**, ako sú nadštandardné služby využívané koncovými užívateľmi, dodatočný prenájom alebo predaj prebytočnej energie.
- V **sústavách vo verejnom vlastníctve alebo v sústavách, ktoré pravidelne čerpajú verejnú finančnú podporu**, možno za príjmy považovať aj príspevky z mestského alebo verejného rozpočtu na bežnú prevádzku (OPEX).
- **Úspory energie sa nepovažujú za príjmy**, aby bola zabezpečená spoľahlivosť údajov a finančných ukazovateľov a aby sa potenciálnym investorom alebo finančným inštitúciám prezentoval solídny, dôveryhodný a konzistentný obraz.

1. Kľúčové pojmy: kapitálové výdavky (CAPEX), prevádzkové výdavky (OPEX) a príjmy
- 2. Ako štruktúrovať a financovať svoj projekt**
 - a) *Úvod do zdrojov financovania a riešení v oblasti riadenia*
 - b) *Prehľad zdrojov financovania*
 - c) *Prehľad riešení v oblasti riadenia*
 - d) *Štruktúry financovania projektov*
3. Zdroje financovania
 - a) *Nenávratné zdroje financovania*
 - b) *Návratné zdroje financovania*
4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy
5. Prepojenia medzi európskymi fondmi, programami a inými podpornými platformami
6. Poznámky pre čitateľa

Zdroje financovania

- Na **priame investície** do technológií, zariadení a fyzickej infraštruktúry, ako aj na položky ako predbežné štúdie a štúdie uskutočniteľnosti, ktoré spolu **tvoria kapitálové výdavky (CAPEX) projektu**.
- Kategorizácia podľa typu splátkových povinností, ktoré zahŕňajú:
 - a) **Nenávratné zdroje financovania**, ktoré poskytujú finančné prostriedky bez povinnosti ich splatenia.
 - b) **Návratné zdroje financovania**, čo znamená, že prijatá suma musí byť určitým spôsobom vrátená.

Riešenia v oblasti riadenia

- Alternatívne **modely financovania a prevádzky**, ktoré – či už v kombinácii s uvedenými zdrojmi financovania alebo samostatne – môžu tvoriť súčasť konečnej finančnej štruktúry projektu.
- **Vo všeobecnosti znižujú požadované kapitálové výdavky (CAPEX) na projekt.**
- Každý súvisiaci prevádzkový náklad sa zohľadňuje v **OPEX** a každý príslušný príjem vstupujúci do sústavy v dôsledku týchto zmlúv sa považuje za **príjem**.
- Často realizované formou **partnerstiev verejného a súkromného sektora (PPP)** a rozvíjané **spoločnosťami poskytujúcimi energetické služby (ESCO)**.
- **Zmluvy o energetickej efektívnosti (EPC)** sú najčastejším zmluvným rámcom v týchto projektoch.

Zdroje financovania

Kategorizované podľa splátkových záväzkov

Nenávratné zdroje financovania

- Umožňujú projektom zlepšiť finančnú udržateľnosť a minimalizovať zadĺženie.
- Zahŕňajú **granty a dary**:
 - **Granty fungujú ako dotácie** poskytované verejnými alebo súkromnými subjektmi s cieľom dosiahnuť širšie sociálne, ekonomické alebo environmentálne ciele.
 - **Dary**, pochádzajú od jednotlivcov alebo organizácií bez očakávania finančného výnosu. Niekedy sú spájané s **hromadným financovaním (crowdfundingom) alebo komunitným financovaním** v projektoch verejného záujmu.

Návratné zdroje financovania

- Splácanie môže mať **rôzne formy**:
 - **Dlh**: Modely financovania, pri ktorých sústava CZT preberá záväzok splácania, zvyčajne s úrokom, podľa podmienok dohodnutých s veriteľom.
 - **Vlastný kapitál**: Zdroje financovania, ktoré zahŕňajú investíciu výmenou za vlastnícky podiel, pričom výnosy závisia od ziskovosti projektu, nie od pevných splátok.
 - **Prispôsobiteľné**: Flexibilná kategória zdrojov financovania, ktoré môžu mať formu dlhu, vlastného kapitálu alebo ich kombinácie.

Nenávratné zdroje financovania	Návratné zdroje financovania		
	<u>Úver</u>	<u>Vlastný kapitál</u>	<u>Prispôsobiteľné (Adaptable)</u> (Zdroj financovania môže byť dlh a/alebo vlastný kapitál)
Európske fondy a programy - Granty*: - Kohézne fondy - Granty & dotácie - Program LIFE - Modernizačný fond - Nástroj na podporu obnovy a odolnosti - Granty	Európske fondy a programy – Dlhové financovanie: - Úverový nástroj pre verejný sektor - Nástroj na podporu obnovy a odolnosti – dlhové financovanie**	Kolektívne financovanie (crowdfunding) prostredníctvom akcií Tradičný vlastný kapitál	Európske fondy a programy: - Kohézne fondy – Sektorové finančné nástroje - Financovanie z Európskej investičnej banky (EIB) - Európsky fond pre energetickú efektívnosť - Fond InvestEU
Národné a regionálne granty & dotácie	Koncesionálny dlh (zvyčajne úvery)		
Dary: - Klasické dary - Hromadné financovanie (crowdfunding) založené na daroch	Nekoncesionálny dlh: - Komerčné úvery - Dlhové nástroje kapitálového trhu - Kolektívne požičiavanie (Crowdlending) - Finančný lízing - Nákupy na splátky		Súkromné investičné fondy: - Fondy dlhového a kapitálového financovania - Fondy so zameraním na spoločenský dopad - Fondy zamerané na infraštruktúru - Fondy podporované inštitucionálnymi investormi - Revolvingové fondy (Revolving funds)
Komunitné financovanie			Mezzanínové financovanie (Mezzanine finance)

* Inovačný fond a Horizont Európa nie sú v tomto rozsahu zahrnuté, keďže sa zameriavajú na prelomové alebo vysoko experimentálne technológie

** K dátumu vypracovania tohto dokumentu Nástroj na podporu obnovy a odolnosti na Slovensku neposkytuje prijímateľom pôžičky, zameriava sa výlučne na granty. Odporúča sa však pravidelne sledovať dostupné informácie, pre prípad, že by sa situácia v budúcnosti zmenila.

Riadiace riešenia

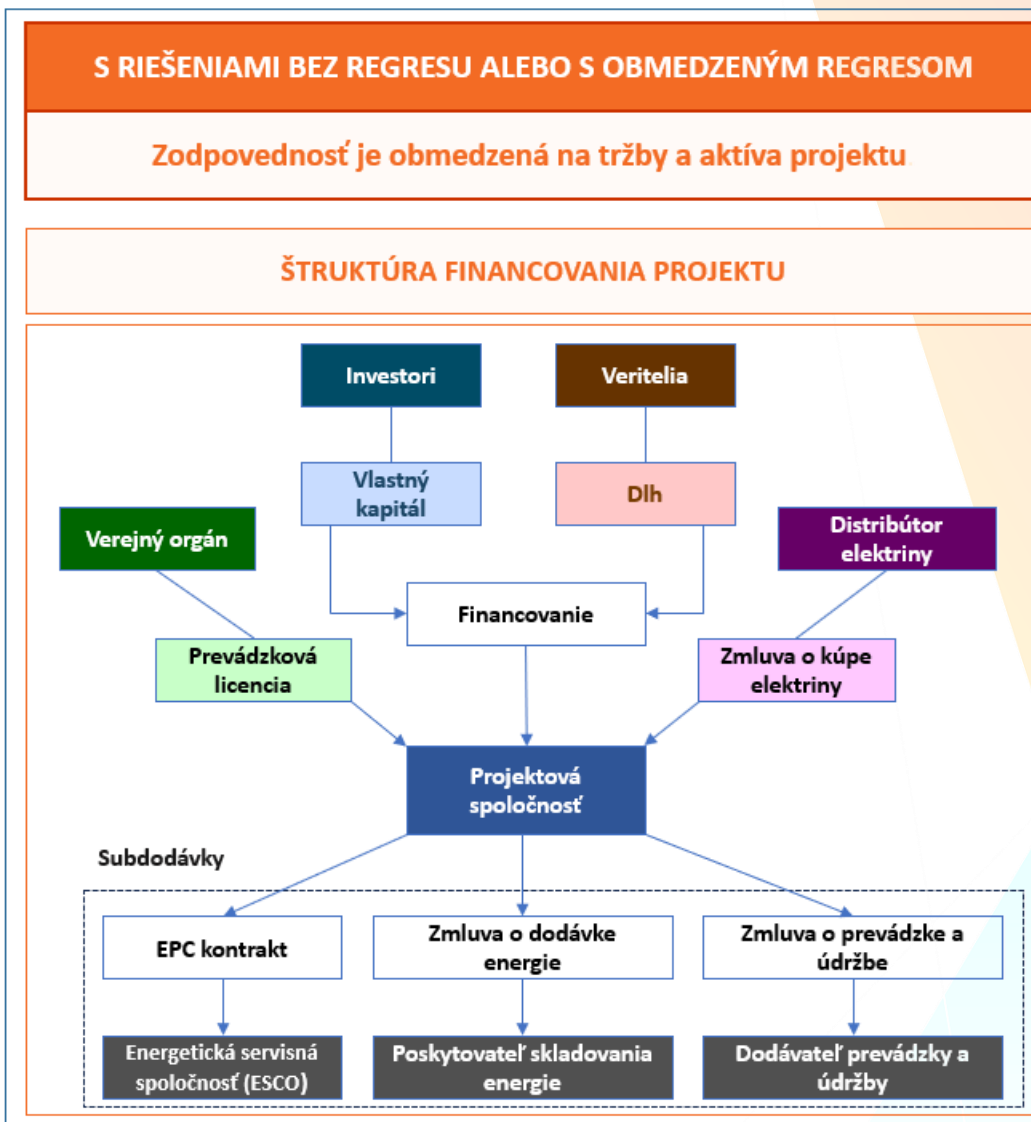
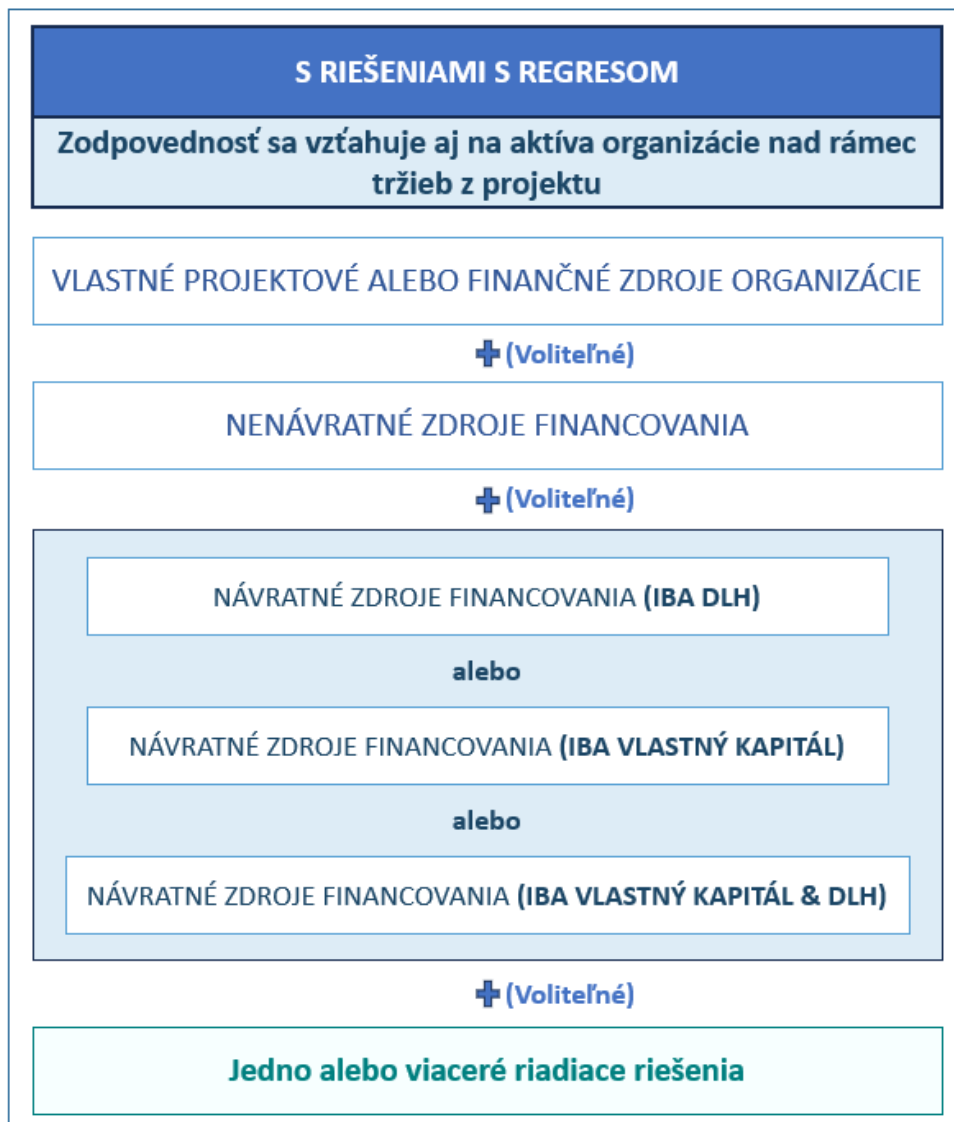
V projekte Low2HighDH označujeme finančné a prevádzkové modely ako "riadiace riešenia":

Na konci každého popisu modelu je, **zvýraznené zelenou farbou**, či dané riešenie zvyčajne predstavuje pre sústavu náklad (OPEX) alebo generuje príjem

- **Build Operate Transfer (BOT) /Vybuduj, Prevádzkuj, Preved'/:** Model, v ktorom súkromný subjekt financuje, buduje a prevádzkuje infraštruktúrny majetok počas stanoveného obdobia. Majetok počas celej doby alebo na konci prechádza do vlastníctva verejného subjektu -> **Príjem**
- **Build Own Operate Transfer (BOOT) /Vybuduj, Vlastni, Prevádzkuj, Preved'/:** Projektový model, v ktorom súkromný subjekt financuje, **vlastní** a prevádzkuje majetok počas pevne stanoveného obdobia. Vlastníctvo sa prevádza na verejný subjekt až na konci zmluvy -> **Príjem**
- **Energy Performance Contract (EPC) /Zmluva o energetickej efektívnosti/:** Zmluva založená na efektívnosti, v rámci ktorej spoločnosť realizuje opatrenia na zvyšovanie energetickej efektívnosti, ktoré sú financované z dosiahnutých úspor energie -> **OPEX***
- **Heat pump subscription model /Model predplatného na tepelné čerpadlo/:** Predplatiteľský model, pri ktorom užívatelia alebo sústavy CZT platia poplatok za prístup k službám tepelných čerpadel, vrátane inštalácie, údržby a prevádzky -> **OPEX**
- **Operational renting /Operatívny prenájom/:** Prenájom prevádzkového zariadenia bez prevodu vlastníctva na realizátora projektu, zvyčajne vrátane údržby a technickej podpory -> **OPEX**
- **Transfer of Operating Rights (TOR) /Prenos prevádzkových práv/:** Model, pri ktorom sú prevádzkové práva k infraštruktúre prenesené na iný subjekt, ktorý ju využíva počas stanoveného obdobia. Tento prenos je relevantný najmä v prípade, že sa druhý subjekt zaviazal zrenovovať, modernizovať alebo vylepšiť časť zariadení, technológií alebo vybavenia -> **OPEX**

* Všetky náklady sa považujú za OPEX, ak počas trvania zmluvy vlastní infraštruktúrny majetok ESCO spoločnosť a tento majetok nie je zahrnutý v CAPEX. Ak však vlastníctvo majetku má realizátor projektu, náklady sa započítavajú do CAPEX; platby, ktorými sa investícia spláca, sa považujú za splátky dlhu, a platby súvisiace s prevádzkou a údržbou (O&M) sa účtujú ako OPEX.

- **Štruktúra financovania** projektu obnovy sústavy CZT závisí od viacerých faktorov, predovšetkým od rozsahu modernizácie.
- Zvyčajne zahŕňa **kombináciu viacerých zdrojov financovania** a môže byť doplnená o **jedno alebo viac zo šiestich identifikovaných riadiacich riešení**, čím vznikajú milióny možných kombinácií.
- Ak zahŕňa mix grantov a finančných nástrojov, nazýva sa **kombinované financovanie (blended finance)**.
- Ďalej je uvedený prehľad, ktorý zaraďuje štruktúry financovania do dvoch hlavných skupín:
 - **Financovanie s regresom (Recourse financing)**: Veritelia alebo investori môžu požadovať splatenie nielen z **výnosov** projektu, ale aj zo širších aktív alebo záruk predkladateľa projektu. Ak projekt nevygeneruje dostatočný **príjem**, splatenie môže byť požadované z iných zdrojov organizácie.
 - **Financovanie bez regresu alebo s obmedzeným regresom (Non-recourse or limited recourse financing)**: Splatenie je obmedzené na vlastné peňažné toky a aktíva projektu. V prípade obmedzeného regresu môžu určité podmienky umožniť čiastočné nároky aj nad rámec týchto aktív. Táto štruktúra je obzvlášť vhodná pre rozsiahle alebo rizikovejšie projekty a zvyčajne sa označuje ako **projektové financovanie**.

1. Kľúčové pojmy: kapitálové výdavky (CAPEX), prevádzkové výdavky (OPEX) a príjmy
2. Ako štruktúrovať a financovať svoj projekt
 - a) *Úvod do zdrojov financovania a riešení v oblasti riadenia*
 - b) *Prehľad zdrojov financovania*
 - c) *Prehľad riešení v oblasti riadenia*
 - d) *Štruktúry financovania projektov*
- 3. Zdroje financovania**
 - a) *Nenávratné zdroje financovania*
 - b) *Návratné zdroje financovania*
4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy
5. Prepojenia medzi európskymi fondmi, programami a inými podpornými platformami
6. Poznámky pre čitateľa

3. Zdroje financovania: a) Nenávratné zdroje financovania (I/VI)

Nenávratné zdroje financovania (I/VI)

Európske fondy a programy - Granty (I/III)

EÚ názov	Národný názov	Riadiaci orgán	Oprávnení žiadatelia	Zameranie na projekty CZT	Obdobie	Súvisiaci odkaz
Cohesion Policy Funds - Grants & subsidies /Fondy kohéznej politiky – Granty & dotácie/	Program Slovensko	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie	Verejné orgány (miestne, regionálne a národné), súkromné spoločnosti, mimovládne organizácie, vzdelávacie a výskumné inštitúcie a združenia alebo klastre zamerané na spoločné ciele.	Hlavné ciele: posilnenie regionálneho rozvoja, zvýšenie ekonomickej konkurencieschopnosti a podpora sociálnej súdržnosti v celej krajine. Projekty podporujúce udržateľný rast, rozvoj inovácií, zlepšenie infraštruktúry a podporu environmentálnej udržateľnosti, ktoré napokon zvyšujú kvalitu života všetkých občanov. Investície podporujú energetickú efektívnosť, znižovanie emisií skleníkových plynov, obnoviteľné zdroje energie a skladovanie energie, čím reflektujú globálny kontext a potrebu znížiť ekonomickú závislosť Slovenska od externých zdrojov energie. Okrem toho sú investície zamerané na adaptáciu na zmenu klímy, prístup k vode, posilnenú ochranu prírody, biodiverzitu, zelenú infraštruktúru a udržateľnú mestskú mobilitu. Týka sa to celej krajiny a jej regiónov. Okrem toho boli podniknuté kroky na vytvorenie siete Regionálnych centier v každom administratívnom regióne Slovenska.	2021-2027	https://portal.itms21.sk/ https://eurofondy.gov.sk/regionalne-centra/

3. Zdroje financovania: a) Nenávratné zdroje financovania (II/VI)

Nenávratné zdroje financovania (II/VI)

Európske fondy a programy - Granty (II/III)

EÚ názov	Implementačný orgán	Oprávnení žiadatelia	Hlavný účel/ charakteristiky	Relevantný podprogram	Zameranie na projekty CZT	Obdobie	Súvisiaci odkaz
LIFE Programme /LIFE Program/	European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) /Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné poistenie/	Verejné orgány, mimovládne organizácie a súkromné subjekty, najmä malé a stredné podniky.	Podporiť prechod na udržateľné, energeticky efektívne, klimaticky neutrálne a odolné hospodárstvo založené na obnoviteľných zdrojoch energie . Projekty sú rozdelené do troch veľkostných kategórií (<1,5 mil. €; 1,5 – 5 mil. €; 5 – 10 mil. €) s možnosťou spolufinancovania až do 60 %.	Climate Change Mitigation and Adaptation /Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy/	Výskum a inovácie: financovanie pilotných iniciatív, demonštračných projektov a osvedčených postupov, ktoré majú za cieľ znížiť emisie skleníkových plynov a podporiť implementáciu politík a legislatívy EÚ (nie na fyzické aktíva; oprávnené sú štúdie uskutočniteľnosti a technické štúdie). Obnoviteľné zdroje energie a energetická efektívnosť v rámci mestskej adaptácie a posilňovania odolnosti infraštruktúry . Projekty vedené miestnymi orgánmi, miestnymi agentúrami (mestskými zainteresovanými stranami) a mimovládnymi organizáciami. Projekty musia byť v súlade s Sustainable Energy and Climate Action Plan (SECAP) /Akčným plánom udržateľnej energie a klímy/ príslušnej obce a musia preukázať zapojenie zainteresovaných strán a zvyšovanie povedomia .	2021-2027	https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/climate-change-mitigation-and-adaptation_en
				Clean Energy Transition (CET) /Prechod na čistú energiu/	Riešenie trhových bariér , ktoré bránia socio-ekonomickému prechodu na udržateľnú energiu (nie na fyzické aktíva; oprávnené sú štúdie uskutočniteľnosti a technické štúdie). Iniciatívy nemusia zahŕňať pilotné alebo vysoko inovatívne riešenia, ale musia obsahovať aspoň nové a moderné overené technológie . Projekty musia byť schopné pritiahnuť súkromné financovanie . Vyžaduje sa väčší dôraz na zapojenie občanov , a to nielen v súlade s SECAP obcí, ale aj s cieľom prispieť k tvorbe politík pre energetickú transformáciu.	2021-2027	https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/clean-energy-transition_en

3. Zdroje financovania: a) Nenávratné zdroje financovania (III/VI)

Nenávratné zdroje financovania (III/VI)

Európske fondy a programy - Granty (III/III)

EÚ názov	Národný názov	Správny orgán	Oprávnení žiadatelia	Zameranie na projekty CZT	Obdobie	Súvisiaci odkaz
Modernisation Fund /Modernizačný fond/	-	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Verejné orgány (miestne, regionálne a národné vlády), ESCO spoločnosti, energetické podniky, subjekty priemyselného a súkromného sektora, neziskové organizácie a družstvá, finančné inštitúcie, komunity a domácnosti.	Priame investície na dosiahnutie energetických cieľov modernizáciou energetických systémov. Projekty musia byť smerované do prioritných oblastí. Projekty by sa mali zameriavať na obnoviteľné zdroje energie, energetickú efektívnosť, energetické siete a uskladňovanie energie, energetickú rovnosť a/alebo podporu spravodlivej transformácie. Investičné návrhy musia zahŕňať dobré rozvinuté technológie a, s výnimkou určitých prípadov, výroba energie nesmie byť založená na fosílnych palivách.	2021-2030	https://www.minzp.sk/klima/modernizacny-fond/
Recovery and Resilient Facility (RRF) – Grants /Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti - granty/	Plán Obnovy	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Obce, súkromné spoločnosti, občania, akademická obec, výskumné inštitúcie a neziskové organizácie.	Priame investície s dvojitým účelom: podporiť hospodárske oživenie a urýchliť zelenú a digitálnu transformáciu. Projekty CZT musia prispieť aspoň k jednému z nasledujúcich pilierov: • Zelená transformácia: energetická efektívnosť, obnoviteľné zdroje energie, adaptácia na zmenu klímy, obehové hospodárstvo. • Rámec REPowerEU, najmä prostredníctvom opatrení na zníženie emisií skleníkových plynov. • Inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. • Sociálna a územná súdržnosť.	2021-2026	https://ispo.planobnovy.sk/app/vyzvy

Nenávratné zdroje financovania (IV/VI)

Národné a regionálne granty & dotácie

Pred rokom 2021 Slovensko zaviedlo plne štátom financované programy alebo výzvy, ktoré podporovali projekty centralizovaného zásobovania teplom. V súčasnosti však nie sú dostupné žiadne významné programy so 100 % národným financovaním pre CZT, s výnimkou **jedinečného mechanizmu spolufinancovania, financovaného výlučne z národných zdrojov pre projekty už podporené podprogramom LIFE**.

Napriek tomu je v dokumente D2.3 – kapitola 5.2 uvedený súhrn predchádzajúcich národných programov a/alebo národných subjektov vyhlasujúcich výzvy súvisiace s projektmi centralizovaného zásobovania teplom, s cieľom informovať čitateľov a poskytnúť kontext v prípade, že budú tieto iniciatívy opätovne spustené alebo vzniknú nové.

EÚ názov	Národný názov	Správny orgán	Oprávnení žiadatelia	Zameranie na projekty CZT	Obdobie	Súvisiaci odkaz
LIFE Programme co-financing mechanism /Mechanizmus spolufinancovania programu LIFE/	Spolufinancovanie projektov LIFE	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Verejné orgány (miestne, regionálne a národné vlády), ESCO spoločnosti, energetické podniky, subjekty priemyselného a súkromného sektora, neziskové organizácie a družstvá, finančné inštitúcie, komunity a domácnosti.	Základnou podmienkou pre to, aby projekt v oblasti centralizovaného zásobovania teplom spĺňal podmienky na získanie tohto dodatočného financovania, je predchádzajúci výber v rámci jedného z podprogramov LIFE (zmierňovanie a adaptácia na zmenu klímy, prechod na čistú energiu).	2021-2027	https://www.minzp.sk/life-2021-2027/vyzvy-predkladanie-ziadosti-spolufinancovanie-projektov-life.html

Nenávratné zdroje financovania (V/VI)

Dary

Podtyp nástroja	Definícia uplatňovaná na rekonštrukcie sústav CZT	Zameranie na projekty CZT	Súvisiace platformy
Klasické dary	Nedostatočne využívaný zdroj financovania rekonštrukcií sústav CZT, zvyčajne vo forme dobrovoľných príspevkov od jednotlivcov, filantropických organizácií, charitatívnych nadácií alebo príležitostne od spoločností podporujúcich projekty prospešné pre životné prostredie. Dary môžu pochádzať z domácich aj medzinárodných zdrojov, najmä od subjektov zameraných na udržateľnosť, zmierňovanie zmeny klímy a energetickú efektívnosť.	Dary sú menej bežné ako granty alebo verejné dotácie, ale môžu účinne dopĺňať iné zdroje financovania. Sú obzvlášť užitočné pre menšie zlepšenia alebo konkrétne časti väčších projektov, ako sú energeticky efektívne technológie, zapojenie komunity alebo environmentálne posúdenia. V niektorých prípadoch môžu tiež pomôcť splniť požiadavky spolufinancovania pre iné schémy financovania. Odporúča sa vysoká úroveň spolupráce medzi vedúcimi projektov a filantropickými organizáciami alebo jednotlivcami, aby sa vybudovala dôvera a získala podpora.	Nerealizuje sa prostredníctvom konkrétnych platforiem.
Crowdfunding založený na daroch /financovanie projektov prostredníctvom dobrovoľných príspevkov od viacerých jednotlivcov/	Crowdfunding je spôsob získavania finančných prostriedkov pre projekt alebo podnikanie prostredníctvom malých príspevkov od veľkého počtu jednotlivcov, zvyčajne realizovaný cez online platformu. Umožňuje jednotlivcom alebo organizáciám využiť kolektívnu silu davu na financovanie nápadov, produktov alebo iniciatív, pričom obchádza tradičné spôsoby financovania. Crowdfunding založený na daroch je jednou z najjednoduchších foriem, pri ktorej darcovia neočakávajú žiadnu finančnú návratnosť ani odmenu.	Aj keď je crowdfunding obzvlášť populárny pri špecifických, krátkodobých projektoch alebo iniciatívach, kampane zamerané na obnovu centralizovaného zásobovania teplom sú v krajinách ako Slovensko zatiaľ pomerne zriedkavé. Môže to byť účinný nástroj na získanie širokej podpory od jednotlivcov a organizácií, ktorí sa zaujímajú o životné prostredie. Spoločne vyzbierané prostriedky nemusia pokryť celú rekonštrukciu, ale môžu poskytnúť financovanie na konkrétne prvky alebo pilotné iniciatívy, ktoré zdôrazňujú energeticky úsporné riešenia. Úspech často závisí od zdôraznenia sociálneho rozmeru projektu. Kampane zamerané výlučne na environmentálne prínosy môžu mať problém pritiahnuť prispievateľov, najmä mimo miestnej komunity.	Slovenské: StartLab.sk Európske: Chuffed GoFundMe Goteo Oneplanetcrowd

Nenávratné zdroje financovania (VI/VI)

Komunitné financovanie

Definícia uplatňovaná na rekonštrukciu sústav CZT

Komunitné financovanie zahŕňa finančné mechanizmy, pri ktorých komunita spoločne zhromažďuje prostriedky na financovanie projektov, ktoré **priamo prosievajú jej členom**, často vo forme družstiev alebo miestnych partnerstiev.

Tento model financovania je vhodný pre rekonštrukciu sústav CZT, kde obyvatelia, podniky a obce financujú zlepšenia prinášajúce **dlhodobé výhody, ako sú energetická efektívnosť, nižšie náklady a environmentálne prínosy**.

Na Slovensku by komunitné financovanie projektov centralizovaného zásobovania teplom mohlo predstavovať sľubný prístup.

Komunitné financovanie by mohlo pomôcť **prekonať finančné bariéry** tým, že umožní obyvateľom, podnikom a dokonca aj obciam investovať do modernizácie CZT s vedomím, že ich príspevky podporujú kľúčovú infraštruktúru s priamymi, dlhodobými prínosmi pre ich komunitu.

Súvisiace štruktúry by mohli mať aj formu poskytovania financovania prostredníctvom **úverov**; aj tak je však táto možnosť vzhľadom na jej zložitosť pre projekty rekonštrukcie sústav CZT vylúčená.

Bežné štruktúry

Modely komunitných investícií

Družstvá

Zameranie na projekty CZT

V týchto modeloch môžu obyvatelia a podniky investovať do renovácie zariadení CZT s očakávaním, že za **svoj príspevok získajú finančnú alebo nefinančnú protihodnotu**.

Napríklad účastníci môžu profitovať zo **znižovaných nákladov na vykurovanie alebo nižších taríf** pre svoje domácnosti či podniky.

Tento spôsob financovania zároveň občanom poskytuje **pocit vlastníctva** a zodpovednosti za projekt, čím ich motivuje aktívne podporovať úspech iniciatívy.

Družstvá umožňujú členom komunity **spoločne vlastniť a spravovať sústavy CZT**.

Každý člen prispieva finančne a na oplátku sa podieľa na **rozhodovaní a využívaní prínosov**.

Tento prístup nielen pomáha získavať finančné prostriedky, ale aj podporuje **zapojenie komunity**, keďže členovia majú priamy vplyv na riadenie projektu.

Družstvá môžu mať **prístup aj k grantom alebo verejným dotáciám**, ktoré nemusia byť dostupné individuálnym investorom. Napriek tomu, vzhľadom na vlastníctvo sietí CZT na Slovensku, ktoré je typicky v rukách verejnej správy, verejných podnikov a v menšej miere súkromných spoločností, by táto forma komunitného financovania **bola vylúčená**.

Návrtné zdroje financovania - ÚVER (I/V)

Európske fondy a programy – úverové nástroje

EÚ názov	Národný názov	Implementačný orgán/ Riadiaci orgán	Oprávnení žiadatelia	Zameranie na projekty CZT	Obdobie	Súvisiaci odkaz
Public Sector Loan Facility (PSLF) /Úverový nástroj pre verejný sektor/	-	European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency (CINEA) /Európska výkonná agentúra pre klímu, infraštruktúru a životné poistenie/	Verejné subjekty vrátane územných orgánov a spoločností vo verejnom sektore.	Priame investície do efektívnych sietí centralizovaného zásobovania teplom. Ponúka zvýhodnené podmienky poskytovania úverov, ktoré kombinujú granty a pôžičky s cieľom zvýšiť realizovateľnosť projektov. Poskytuje cieleňú finančnú podporu na riešenie sociálnych, environmentálnych a hospodárskych výziev v územiach určených v Plánoch spravodlivej transformácie: oprávnenými regiónmi sú Trenčín, Banská Bystrica a Košice. Zameriava sa na projekty, ktoré nemajú dostatočné príjmové toky na pokrytie investičných nákladov. Zahŕňa poradenské služby v rámci InvestEU Advisory Hub.	2021-2027	https://cinea.ec.europa.eu/funding-opportunities/calls-proposals/just-transition-mechanism-public-sector-loan-facility-call-proposals_en
Recover and Resilient Facility (RRF) – Loans /Nástroj na podporu obnovy a odolnosti – úvery/	Plán Obnovy	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Obce, súkromné spoločnosti, občania, akademická obec, výskumné inštitúcie a neziskové organizácie.	K dátumu vypracovania tohto dokumentu RRF /Nástroj na podporu obnovy a odolnosti/ na Slovensku neposkytuje prijímateľom úvery , sústreďuje sa výlučne na granty. Odporúča sa však pravidelne sledovať dostupné informácie, ak by sa situácia v budúcnosti zmenila.	2021-2026	https://ispo.plaanobnovy.sk/app/vyzvy

Návrtné zdroje financovania - ÚVER (II/V)

Koncesné zadĺženie (Concessional debt)

Všeobecný opis	Relevantné typy pôžičiek pre obnovu sústav CZT	Relevantné inštitúcie pre prístup ku koncesnému zadĺženiu
Koncesné zadĺženie označuje financovanie poskytované za podmienok výrazne priaznivejších než trhové podmienky, typicky charakterizované nižšími úrokovými sadzbami, predĺženými lehotami splatnosti alebo ich kombináciou. Tento typ dlhu sa poskytuje predovšetkým formou pôžičiek, pričom cieľom je podporiť projekty, ktoré by nemuseli získať štandardné komerčné financovanie z dôvodu ich rizikového profilu alebo rozvojového charakteru. Koncesionálne úvery patria medzi najvýhodnejšie možnosti pre projekty CZT, ktoré hľadajú financovanie priamych investícií. (Európske fondy a programy opísané v tomto dokumente – ako napríklad Public Sector Loan Facility /Nástroj úverov pre verejný sektor/, Recovery and Resilience Facility /Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti/, EEEF, alebo InvestEU—sa môžu tiež kvalifikovať ako koncesné zadĺženie).	Mäkké úvery (Soft loans): Úvery s úrokovými sadzbami pod úrovňou trhu, dlhšou dobou splatnosti a odkladom splátok, typicky využívané v infraštruktúrnych a energetických projektoch. Bezúročné úvery (Zero-interest loans): Dlžníci splácajú iba istinu, čo znižuje finančný tlak a zároveň podporuje zlepšenia v oblasti energetickej efektívnosti a udržateľnosti. Úvery s odloženou splatnosťou (Deferred payment loans): Splácanie začína až po splnení určitých podmienok (napr. dokončenie projektu alebo začiatok generovania príjmov), ideálne pre dlhodobé rekonštrukcie. Podmienené úvery (Contingent loans): Splácanie je viazané na úspešnosť projektu alebo schopnosť dlžníka; splátky môžu byť za určitých podmienok znížené alebo odpustené. Úvery s variabilným odkladom splátok (Variable grace period loans): Ponúkajú flexibilné obdobia odkladu pred začiatkom splácania, prispôsobené harmonogramu projektu alebo požiadavkám na peňažné toky. Úvery s nižšou úrokovou sadzbou (Buy-down loans): Komerčné úvery, ktoré sa stávajú koncesionálnymi prostredníctvom dotácií donorov znižujúcich úrok alebo istinu, čím sa umožní cenovo dostupná modernizácia.	Slovak Investment Holding (SIH): Slovenský investičný holding - je verejná finančná inštitúcia na Slovensku. Bola založená ako akciová spoločnosť a je stopercentne vlastnená Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou. SIH spravuje finančné nástroje na podporu strategických investícií, vrátane projektov energetickej efektívnosti. Pre projekty rekonštrukcie lokalít centralizovaného zásobovania teplom SIH ponúka zvýhodnené financovanie zamerané na modernizáciu vykurovacej infraštruktúry s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť a udržateľnosť. Ich programy sú navrhnuté tak, aby prilákali súkromné investície do verejných infraštruktúrnych projektov, čím uľahčujú prechod na efektívnejšie a ekologickejšie systémy vykurovania. European Investment Bank (EIB): Európska investičná banka - Úverová inštitúcia riadená politikami EÚ, poskytujúca koncesionálne financovanie pre klimatické opatrenia, energetickú efektívnosť a projekty udržateľnosti, vrátane rekonštrukcií centralizovaného zásobovania teplom za výhodných úverových podmienok. Vzhľadom na jej význam je v tomto dokumente venovaná EIB samostatná kapitola. European Bank for Reconstruction and Development (EBRD): Európska banka pre obnovu a rozvoj - Zameriava sa na zelené investície v strednej a východnej Európe, pričom ponúka koncesionálne financovanie pre energeticky efektívnu infraštruktúru a modernizáciu systémov centralizovaného zásobovania teplom prostredníctvom svojho prístupu Green Economy Transition /Prechod na zelenú ekonomiku/. Council of Europe Development Bank (CEB): Rozvojová banka Rady Európy - Poskytuje koncesionálne financovanie pre infraštruktúru so sociálnym a environmentálnym prínosom, vrátane rozvoja miest a environmentálnych

Návrtné zdroje financovania - ÚVER (III/V)

Nekoncesné zadĺženie (I/III)

Podtyp nástroja	Kľúčové charakteristiky	Typ amortizácie	Relevantné inštitúcie
Komerčné úvery (Commercial loans)	Poskytnuté komerčnými bankami alebo inými súkromnými finančnými inštitúciami podnikom, organizáciám alebo jednotlivcom na konkrétne účely, ako je rozšírenie podnikania, nákup zariadenia alebo rozvoj projektov. Tieto úvery podliehajú trhovým podmienkam a poskytujú sa na základe schopnosti dlžníka splácať a jeho rizikového profilu. Kľúčové charakteristiky komerčných/tradičných bankových úverov: • Úrokové sadzby založené na trhu: Úrokové sadzby sú určené trhovými podmienkami a rizikovým profilom dlžníka. Rizikovejším dlžníkom sa účtujú vyššie úroky. • Špecifické podmienky: Podmienky komerčných úverov sa líšia v závislosti od účelu úveru a schopnosti dlžníka splácať. Doby splatnosti bývajú kratšie a menej flexibilné ako pri zvýhodnenom dlhu. • Prísne schvaľovacie kritériá: Inštitúcie poskytujúce komerčné úvery dôkladne posudzujú schopnosť dlžníka splácať prostredníctvom analýzy peňažných tokov, príjmov a úverovej histórie. • Bez grantového prvku: Komerčné úvery neposkytujú zvýhodnené podmienky ani dotácie; cieľom je dosiahnuť návratnosť investície prostredníctvom úrokov a poplatkov. Ďalšie formáty komerčných úverov sú: preklenovacie úvery (bridge loans) (krátkodobé, s vysokým úrokom) a syndikované úvery (syndicated loans) (poskytované viacerými veriteľmi) sú tiež bežné v špecifických prípadoch, napríklad na pokrytie medzier vo financovaní počas výstavby alebo na financovanie veľkých projektov centralizovaného zásobovania teplom.	Francúzska amortizácia (štandardný splátkový kalendár): V tejto štruktúre sa úver spláca v pravidelných splátkach (istina a úroky) počas celej doby splatnosti úveru. Táto predvídateľná štruktúra môže byť výhodná pre projekty centralizovaného zásobovania teplom so stabilným peňažným tokom, pretože rovnomerne rozkladá splátky. Bullet úver (Americká amortizácia): Pri bullet úvere sa pravidelne splácajú iba úroky, pričom istina sa spláca jednorazovo v plnej výške na konci doby splatnosti úveru. Táto štruktúra môže byť vhodná pre projekty, ktoré potrebujú dlhšie obdobie na dosiahnutie plného prevádzkového peňažného toku, hoci prináša vyššie riziko z dôvodu veľkej splátky istiny pri splatnosti. Kombinovaná štruktúra: Kombinácia oboch prístupov, pri ktorej sa úroky splácajú pravidelne a časť istiny sa spláca postupne, pričom zvyšok istiny sa splatí formou konečnej bullet splátky. Tento prístup vyvažuje zvláduteľný peňažný tok s budúcou jednorazovou splátkou a často sa využíva pri projektoch s nerovnomerným príjmom z peňažných tokov.	Tatra banka: Ako súčasť Raiffeisen Bank International prejavuje Tatra banka rastúci záväzok k udržateľnosti. Ponúka finančné produkty určené na podporu ekologických projektov, vrátane tých, ktoré sa týkajú energetickej efektívnosti. Pre projekty centralizovaného zásobovania teplom môže byť Tatra banka finančným partnerom, ktorý podporuje investície do čistých technológií a zlepšovania infraštruktúry. Slovenská sporiteľňa: Ako najväčšia banka na Slovensku a člen skupiny Erste, Slovenská sporiteľňa integrovala udržateľnosť do svojej firemnej stratégie. Financuje projekty, ktoré podporujú energetickú efektívnosť a environmentálnu udržateľnosť. Pre projekty centralizovaného zásobovania teplom ponúka možnosti financovania modernizácie systémov a znižovania environmentálnych dopadov.

Návrtné zdroje financovania - ÚVER (IV/V)

Nekoncesné zadĺženie (II/III)

Podtyp nástroja	Kľúčové charakteristiky	Typy dopadových dlhopisov (impact bonds) podľa finančnej štruktúry	Typy dopadových dlhopisov(impact bonds) podľa účelu
Dlh na kapitálovom trhu (Capital market debt)	Dlh kapitálového trhu – zvyčajne vydávaný vo forme dlhopisov – sa používa na financovanie veľkých projektov, ako sú napríklad rekonštrukcie centralizovaného zásobovania teplom vedené verejným sektorom. Dlhopis je dlhový nástroj, pri ktorom emitent (napr. vláda alebo spoločnosť) získava finančné prostriedky od investorov a zaväzuje sa splatiť istinu spolu s úrokmi pri splatnosti. Vzhľadom na zložitosť a náklady je tento typ financovania vo všeobecnosti vhodnejší pre regionálne alebo veľké mestské samosprávy. Iniciátori projektov musia posúdiť miestny regulačný rámec, aby určili oprávnenosť a zabezpečili súlad s právnymi predpismi. Dlhopisy s dopadom (impact bonds) sú typom dlhu kapitálového trhu, ktoré sú špeciálne navrhnuté na dosiahnutie pozitívnych sociálnych a/alebo environmentálnych výsledkov. Pri rekonštrukciách CZT môžu byť obzvlášť cenné, pretože priťahujú investorov so záujmom o udržateľné projekty. Dlhopisy s dopadom možno ďalej klasifikovať	Dlhopisy s dopadom sú štruktúrované podľa toho, ako sa peňažné toky a aktíva zhodujú s projektom, čo umožňuje sponzorom projektov zvoliť si spôsoby splácania prispôbené príjmovým tokom projektu: • Štandardný dlhopis na použitie výnosov: Prostriedky sú pridelené na stanovený účel so splatnosťou, ktorá nie je priamo viazaná na výkonnosť projektu, čo robí túto štruktúru vhodnou pre projekty CZT so zaručeným verejným financovaním. • Výnosový dlhopis: Podložený konkrétnymi príjmovými tokmi generovanými projektom (napr. úspory energie z projektu CZT), táto štruktúra zabezpečuje, že splácanie závisí od výkonnosti projektu, čo ju robí atraktívnou, keď sú príjmy predvídateľné. • Projektový dlhopis: Vydaný pre individuálny infraštruktúrny projekt, pričom samotný projekt slúži ako zábezpeka. Tento typ dlhopisu umožňuje investorom mať priamu expozíciu voči výkonnosti projektu CZT, pričom splácanie je viazané na príjmy, ktoré projekt generuje. • Zabezpečený dlhopis: Štruktúrovaný okolo portfólia projektov, kde príjmy z týchto projektov slúžia ako zábezpeka. Pri rekonštrukciách CZT by mohlo byť viacero projektov sekuritizovaných na zabezpečenie splácania dlhopisov, čím sa diverzifikuje riziko	• Zelené dlhopisy (Green bonds): Vydané výhradne na financovanie projektov s jasnými environmentálnymi prínosmi, ako sú energetická efektívnosť, obnoviteľné zdroje energie a znižovanie emisií. To je v súlade s environmentálnymi cieľmi projektov rekonštrukcie CZT, ktoré sa zameriavajú na znižovanie emisií CO₂ a zlepšovanie energetickej výkonnosti. Projekty, ktoré žiadajú o financovanie prostredníctvom zelených dlhopisov, by mali preukázať svoj potenciál na významný environmentálny dopad, predstaviť jasne definované ciele a preukázať súlad s uznávanými environmentálnymi štandardmi, ako je napríklad taxonómia EÚ. • Sociálne dlhopisy s dopadom (Social impact bonds): Zamerané na projekty s pozitívnymi sociálnymi výsledkami, vrátane prínosov pre zraniteľné komunity alebo zlepšenia životných podmienok. Aj keď sa pri projektoch CZT používajú menej často, môžu byť vhodné v prípadoch, keď projekt obsahuje výraznú sociálnu zložku. • Udržateľné dlhopisy (Sustainability bonds): Kombinujú environmentálne aj sociálne ciele a sú ideálne pre projekty CZT, ktoré integrujú oba aspekty. Napríklad rekonštrukcie CZT v znevýhodnených regiónoch môžu spĺňať podmienky

Návrtné zdroje financovania - ÚVER (V/V)

Nekoncesné zadĺženie (III/III)

Podtyp nástroja	Kľúčové charakteristiky	Relevantné platformy / typy poskytovateľov
Crowdlending /Kolektívne financovanie/	Tiež známe ako peer-to-peer (P2P) požičiavanie, tento model umožňuje jednotlivcom požičiavať peniaze projektom výmenou za úrokové platby, bez nadobudnutia vlastníctva alebo kapitálovej účasti. Viacerí investori spájajú malé sumy kapitálu prostredníctvom online platforiem, čím rozkladajú riziko a umožňujú prístup k financovaniu mimo tradičných finančných kanálov. Obzvlášť vhodné pre projekty malého alebo stredného rozsahu s jasnou schopnosťou splácania, najmä na pokrytie konkrétnych nákladov na renováciu alebo cielené zlepšenia.	Slovenské: Žltý Melón Európske: Lendahand Bettervest
Finančný lízing	Finančné usporiadanie, pri ktorom nájomca (užívateľ) získa prístup k zariadeniu alebo strojom poskytnutým prenajímateľom (vlastníkom) výmenou za pravidelné platby počas stanoveného obdobia. Na konci nájomnej lehoty má nájomca zvyčajne možnosť kúpiť zariadenie za zostatkovú hodnotu, pokračovať v prenájme alebo vrátiť majetok prenajímateľovi. Považuje sa za dlhový nástroj, pretože nájomca preberá dlhodobé finančné záväzky, ktoré sú v jeho súvahe zaznamenané ako pasíva. Obzvlášť vhodné na obstaranie malých/stredne veľkých technológií, ktoré nie sú nadmerne veľké alebo kapitálovo náročné.	Špecializované leasingové spoločnosti: Poskytujú financovanie priemyselného a energetického zariadenia prostredníctvom prispôbených leasingových riešení. Výrobcovia zariadení: Ponúkajú leasingové možnosti pre technológie, ako sú tepelné čerpadlá alebo kotly, čo umožňuje ich obstaranie bez počiatočnej investície. Komerčné banky a finančné inštitúcie: Ponúkajú leasing prostredníctvom špecializovaných oddelení, často v partnerstve s výrobcami, poskytujúc prispôbené riešenia pre energetiku a infraštruktúru.
Nákupy na splátky	Tiež známe ako zmluvy o kúpe na splátky, ide o finančné usporiadanie, pri ktorom kupujúci nadobúda majetok prostredníctvom pevných pravidelných platieb počas stanoveného obdobia. Držba majetku prechádza na kupujúceho na začiatku zmluvy, pričom vlastníctvo sa zvyčajne prevádza až po uskutočnení poslednej splátky. Obzvlášť vhodné pri obstarávaní stredne veľkého zariadenia alebo technológií	Výrobcovia zariadení: Mnohí výrobcovia technológií súvisiacich s CZT poskytujú možnosti splátkového predaja ako súčasť svojich predajných stratégií, čo zákazníkovi umožňuje získať produkty bez výrazných počiatočných nákladov. Špecializovaní dodávatelia: Distribútori alebo predajcovia energetických a vykurovacích technológií môžu ponúkať splátkové

Návrtné zdroje financovania – Vlastný kapitál

Podtyp nástroja	Kľúčové charakteristiky	Relevantné platformy
Equity crowdfunding /Crowdfunding založený na vlastnom kapitáli/	Model kolektívneho financovania, pri ktorom viaceré osoby investujú do projektu alebo podniku výmenou za akcie alebo čiastočné vlastníctvo, pričom tento proces je zvyčajne umožnený prostredníctvom online platforiem. Na rozdiel od darcovského crowdfundingu investori očakávajú finančné výnosy spojené s úspechom projektu. Investori získavajú podiel zo zisku alebo výnosov úmerný svojmu vlastníckemu podielu. Vyžaduje si pevné právne štruktúrovanie, aby bolo zabezpečené dodržiavanie národných predpisov a zaistená transparentnosť a ochrana investorov. Obzvlášť atraktívne pre malé a stredne veľké projekty CZT, ktoré hľadajú flexibilný kapitál.	Republic Europe Crowdcube Oneplanetcrowd
Traditional equity /Tradičný vlastný kapitál/	Zahrňa získavanie kapitálu ponúkaním vlastníckych podielov v projekte alebo podniku, čím sa investorom poskytuje právo na budúce zisky v pomere k ich vlastnému kapitálu. Umožňuje iniciátorom projektov pritiahnúť súkromných aj verejných investorov, ktorí vkladajú kapitál a často poskytujú strategické odborné znalosti podporujúce inovácie a prevádzkovú efektívnosť. Investori do vlastného kapitálu preberajú riziká aj odmeny spojené s výkonnosťou projektu, vďaka čomu je tento model vhodný pre zainteresované strany pri dlhodobých projektoch udržateľnej energetickej infraštruktúry. Ak sú systavy CZT vo verejnom vlastníctve, financovanie formou vlastného kapitálu často nadobúda podobu partnerstva verejného a súkromného sektora (PPP). To si vyžaduje jasné dohody o definovaní úloh, zodpovedností a usporiadaní zdieľania zisku. Verejné projekty musia taktiež spĺňať regulačné rámce, ako sú pravidlá verejného obstarávania a štátnej pomoci. Súkromné projekty, naopak, využívajú väčšiu flexibilitu pri štruktúrovaní kapitálových dohôd a lákaní investorov na konkurenčné výnosy. Tradičné kapitálové investície do rekonštrukcie CZT môžu byť kvalifikované ako investície s dopadom, ak sú projekty v súlade s kritériami v oblasti životného prostredia, sociálnych vecí a správy riadenia (Environmental, Social and Governance (ESG)) normami EÚ taxonómie. Obzvlášť vhodné pre stredne veľké a veľké projekty s jasným dlhodobým výnosovým potenciálom.	-

3. Zdroje financovania: b) Návrtné zdroje financovania (VII/X)

Návrtné zdroje financovania – PRISPÔSOBIVÉ (ADAPTABLE) - (zdroj financovania môže byť dlhový a/alebo kapitálový) (I/IV)

Európske fondy a programy (I/II)

EÚ názov	Národný názov	Riadiaci orgán	Oprávnení žiadatelia	Zameranie na projekty CZT	Obdobie	Súvisiaci odkaz
Cohesion Policy Funds - Sectoral Financial Instruments /Fondy politiky súdržnosti – sektorové finančné nástroje/	Program Slovensko	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie	Verejné orgány (miestne, regionálne a národné), súkromné spoločnosti (najmä malé a stredné podniky), mimovládne organizácie, vzdelávacie a výskumné inštitúcie a združenia alebo klastry zamerané na spoločné ciele.	Hlavnými cieľmi sú podpora regionálneho rozvoja, posilnenie hospodárskej konkurencieschopnosti a podpora sociálnej súdržnosti v celej krajine. Projekty podporujú udržateľný rast, rozvoj inovácií, zlepšenie infraštruktúry a ochranu životného prostredia, čím sa napokon zvyšuje kvalita života všetkých občanov. Program vyhlasuje výzvy, ktoré kombinujú granty, úvery a súkromné investície, čím podporujú finančnú flexibilitu. Investície podporujú energetickú efektívnosť, znižovanie emisií skleníkových plynov, obnoviteľné zdroje energie a akumuláciu energie, čo odráža globálny kontext a potrebu znížiť hospodársku závislosť Slovenska od externých zdrojov energie. Okrem toho sa investície zameriavajú na adaptáciu na zmenu klímy, prístup k vode, posilnenú ochranu prírody, biodiverzitu, zelenú infraštruktúru a udržateľnú mestskú mobilitu. Program pokrýva celé územie Slovenska a jeho regióny. Navyše bolo vyvinuté úsilie na zriadenie siete Regionálnych centier v každom administratívnom regióne Slovenska.	2021-2027	https://portal.itms21.sk/ https://eurofondy.gov.sk/regionalne-centra/
EIB Group /Skupina EIB/	-	-	Verejné orgány, štátne podniky, súkromné subjekty (vrátane malých a stredných podnikov, a stredne veľkých podnikov), finančné inštitúcie a developeri projektov	Skupina EIB (EIB Group) zahŕňa Európsku investičnú banku (European Investment Bank (EIB)) a Európsky investičný fond (European Investment Fund (EIF)); EIB sa zameriava na dlhodobé financovanie v súlade s politikami EÚ a veľkými projektmi. Poskytuje priamy prístup k úverom (zvyčajne od 25 miliónov €), akciovému kapitálu a iným finančným nástrojom. EIB sa špecializuje na podporu malých a stredných podnikov prostredníctvom rizikového financovania, záruk a investícií cez finančných sprostredkovateľov. Oprávnené aktivity zahŕňajú okrem iného siete centralizovaného zásobovania	-	https://www.eib.org/en/index https://www.eif.org/index.htm

Návratné zdroje financovania – PRISPÔSOBIVÉ (ADAPTABLE) - (zdroj financovania môže byť dlhový a/alebo kapitálový) (II/IV)

Európske fondy a programy (II/II)

EÚ názov	Implementačný orgán	Oprávnení žiadatelia	Zameranie na projekty CZT	Obdobie	Súvisiaci odkaz
European Energy Efficiency Fund (EEEF) /Európsky fond energetickej efektívnosti/	Alter Domus Management Company S.A. je správcom fondu; fond bol zriadený s príspevkom Európskej komisie.	Hlavní príjemcovia: obecné, miestne a regionálne orgány. Okrem toho: verejné a súkromné subjekty konajúce v mene týchto orgánov, ako sú verejné služby, prevádzkovatelia verejnej dopravy, združenia sociálneho bývania a energetické servisné spoločnosti.	Financovanie prostredníctvom priameho financovania a partnerstiev s finančnými inštitúciami, ktoré kombinujú verejný a súkromný kapitál. Investície môžu mať formu dlhu, kapitálu alebo záruk, so splatnosťou až do 13 rokov pre dlh a kapitál prispôbený rôznym fázam projektu. Odolná infraštruktúra a klimaticky zamerané investície, ktoré posilňujú trh udržateľnej energie, vrátane vysoko energeticky účinných systémov kombinovanej výroby elektriny a tepla (KVET) a sietí centralizovaného zásobovania teplom/chladom so zameraním na obnoviteľné zdroje energie. Stredne veľké projekty (5 – 25 mil. €) preukazujúce aspoň 30 % úsporu primárnej energie alebo zníženie emisií skleníkových plynov. Nie je oprávnené, ak projekt dostáva dotácie z iných programov EÚ.	2020-2030	https://www.eef.lu/home.html
Invest EU Fund /Fond InvestEU/	Spravované 13 realizačnými partnermi.	Subjekty verejného sektora, súkromné subjekty (veľké korporácie, stredne veľké podniky, malé a stredné podniky), zmiešané subjekty (partnerstvá verejného a súkromného sektora) a neziskové organizácie.	Finančné produkty, ako sú úvery, kapitál a záruky, ktoré majú podporiť investície v súlade s cieľmi politik EÚ a sú štruktúrované podľa politických rámcov, vrátane: • Udržateľnej infraštruktúry (napr. obnoviteľná energia, energetická efektívnosť). • Výskumu, inovácií a digitalizácie. • Malých a stredných podnikov. • Sociálnych investícií a zručností. Predkladatelia žiadostí o veľké projekty sa musia obrátiť priamo na implementačných partnerov. Pre malé a stredné podniky a menšie subjekty sú finančné produkty dostupné prostredníctvom miestnych komerčných alebo verejných bánk, ktoré vystupujú ako sprostredkovatelia.	2021-2027	https://investeu.europa.eu/investeu-programme/investeu-fund_en#paragr aph_170

Návrtné zdroje financovania – PRISPÔSOBIVÉ (ADAPTABLE) - (zdroj financovania môže byť dlhový a/alebo kapitálový) (III/IV)

Súkromné investičné fondy

Investičné fondy sú **kolektívne investičné nástroje**, ktoré zhromažďujú kapitál od viacerých investorov a rozdeľujú ho medzi rôzne finančné nástroje, ako je **dlh a/alebo kapitál**. Táto časť sa zameriava výlučne na investičné fondy, ktoré **nefungujú s verejným ani EÚ financovaním a nie sú spravované verejnými orgánmi**.

Typ	Kľúčové charakteristiky	Relevantné súvisiace fondy
Debt funds /Dlhové fondy/	Poskytujú úvery alebo podobné nástroje na financovanie stredne veľkých až veľkých projektov , pričom sa vyžaduje stály a predvídateľný peňažný tok na zabezpečenie včasného splácania. Primárne sú určené pre súkromné subjekty a PPP projekty , hoci niektoré môžu byť príležitostne dostupné aj pre verejné inštitúcie.	Infranity European Infrastructure Debt Fund Solas Sustainable Energy Fund
Equity funds /Akciové fondy/	Poskytujú kapitálové investície pre stredne veľké až veľké projekty , ktoré sú zvyčajne závislé od stabilných príjmov a rastového potenciálu . Tieto fondy sa často priamo zapájajú do riadenia spoločností s cieľom zlepšiť ich fungovanie a sú zamerané na súkromné spoločnosti a PPP projekty .	KKR Global Infrastructure Investors IV
Impact funds /Fondy zamerané na spoločenský dopad/	Ponúkajú úvery a/alebo kapitálové investície , zamerané od malých komunitných iniciatív až po veľké projekty , ktoré prinášajú merateľné sociálne alebo environmentálne prínosy popri finančných výnosoch. Dostupné pre verejné, súkromné a neziskové subjekty , vrátane PPP projektov .	Triodos Energy Transition Europe Fund
Infrastructure funds /Infraštruktúrne fondy/	Poskytujú úvery a/alebo kapitálové investície na financovanie kľúčových aktív verejných služieb so stabilnými, dlhodobými peňažnými tokmi . Slúžia verejným aj súkromným subjektom , ako aj PPP projektom a sú vhodné pre stredne veľké a veľké infraštruktúrne projekty .	InfraRed Infrastructure Fund VI BaltCap Infrastructure Fund
Institutional investor-backed funds /Fondy podporované inštitucionálnymi investormi/	Poskytujú úvery a/alebo kapitálové investície do veľkých projektov podporených penzijným, poisťným alebo štátnym kapitálom, pričom uprednostňujú spoľahlivé dlhodobé peňažné toky . Tieto fondy sú zamerané na verejné a súkromné subjekty vrátane PPP a sú orientované na overené technológie .	Allianz European Infrastructure Fund InfraVia European Fund IV

Návrtné zdroje financovania - PRISPÔSOBIVÉ (ADAPTABLE) - (zdroj financovania môže byť dlhový a/alebo kapitálový) (IV/IV)

Mezanínové financovanie (Mezzanine finance)

Všeobecný opis	Charakteristiky, vhodnosť a prístup
Hybridný mechanizmus financovania, ktorý kombinuje prvky dlhu a kapitálu, a poskytuje flexibilné finančné riešenia prispôsobené potrebám konkrétnych projektov. Umiestnený medzi seniorným dlhom (senior debt) a kapitálom v kapitálovej štruktúre, zvyčajne zahŕňa podriadené úvery alebo konvertibilné nástroje, ktoré ponúkajú investorom vyššie výnosy výmenou za zvýšené riziko. V prípade nesplácania poskytuje veriteľovi právo premeniť dlh na kapitálovú účasť v spoločnosti. Táto možnosť financovania sa často využíva na preklopenie finančných medzier alebo na doplnenie iných zdrojov kapitálu.	Najvhodnejšie pre stredne veľké až veľké projekty, ktoré spĺňajú niekoľko kritérií: • Generujú stabilné a predvídateľné peňažné toky, schopné pokryť vyššie finančné náklady. • Majú silný rizikovo-výnosový profil, často spojený s potenciálom rastu alebo prevádzkovými zlepšeniami. • Opierajú sa o robustnú finančnú štruktúru, zvyčajne s už zabezpečeným alebo ľahko dostupným seniorným dlhom (senior debt). • Sú vedené skúsenými manažérskymi tímami so silnými finančnými schopnosťami, aby zvládli komplexnosť mezanínových nástrojov. Hoci sú primárne využívané súkromnými subjektmi, môžu byť tiež využité v rámci verejno-súkromných partnerstiev (PPP) a organizácií, ktoré spravujú hybridné mechanizmy financovania.. Investičné fondy zamerané na infraštruktúru, energetickú efektívnosť alebo projekty v súlade s ESG sú obzvlášť vhodné na začlenenie mezanínového financovania do svojich kapitálových štruktúr.

1. Kľúčové pojmy: kapitálové výdavky (CAPEX), prevádzkové výdavky (OPEX) a príjmy
2. Ako štruktúrovať a financovať svoj projekt
 - a) Úvod do zdrojov financovania a riešení v oblasti riadenia
 - b) Prehľad zdrojov financovania
 - c) Prehľad riešení v oblasti riadenia
 - d) Štruktúry financovania projektov
3. Zdroje financovania
 - a) Nenávratné zdroje financovania
 - b) Návratné zdroje financovania
- 4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy**
5. Prepojenia medzi európskymi fondmi, programami a inými podpornými platformami
6. Poznámky pre čitateľa

4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy (I/II)

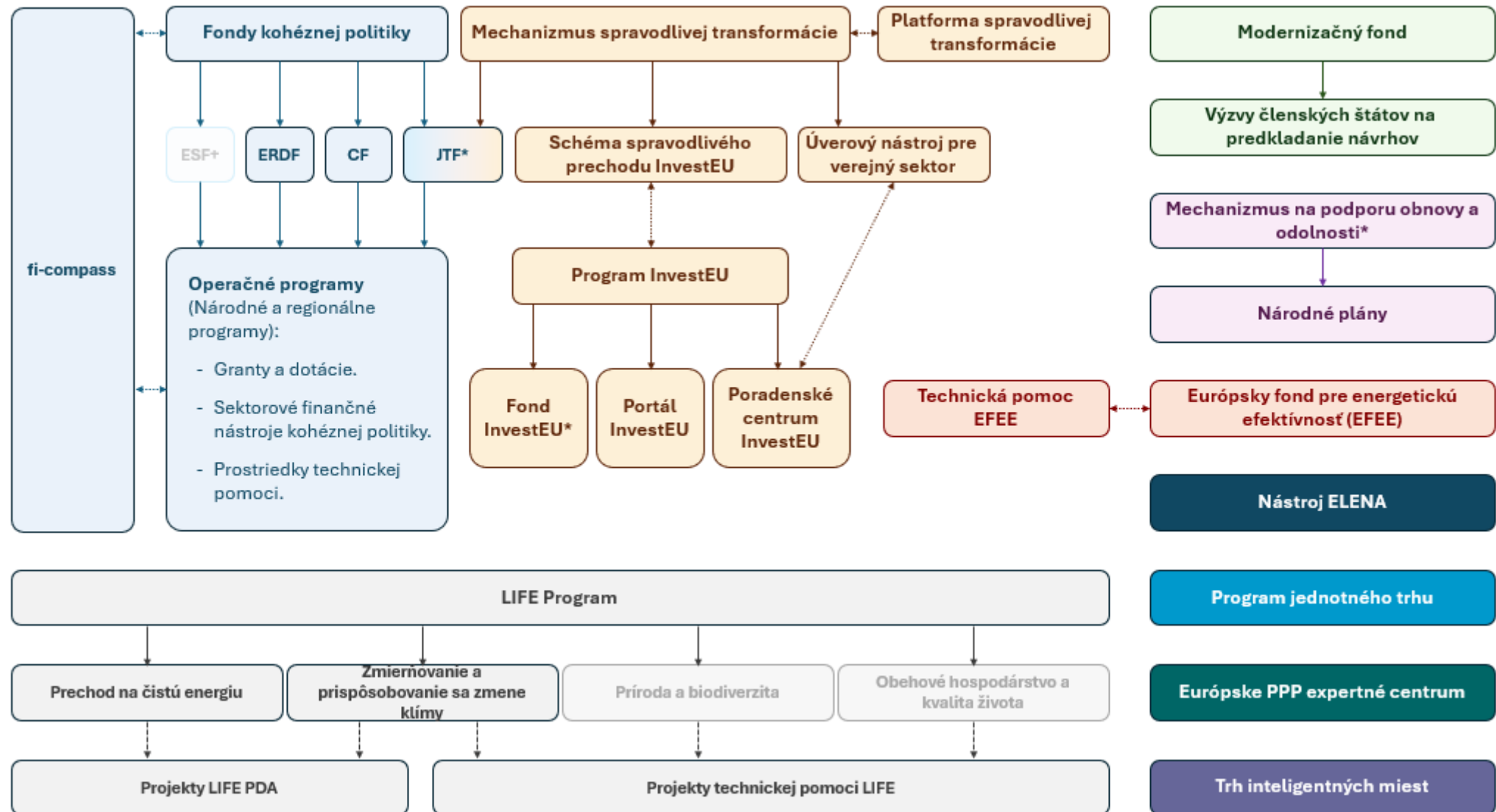
Názov	Súvisiaci program/fond	Oprávnení žiadatelia	Relevantnosť pre projekty CZT	Súvisiace odkazy
ELENA Facility /Nástroj ELENA/	-	Členské štáty EÚ a ich vládne organizácie; regionálne, miestne a obecné orgány; verejné podniky a energetické agentúry; finančné inštitúcie, súkromné subjekty, ako sú združenia, zmiešané verejno-súkromné subjekty a banky; ako aj združenia sociálneho bývania alebo vlastníkov bytov.	Granty na technickú pomoc na urýchlenie investícií do energetickej efektívnosti, obnoviteľnej energie a udržateľnej mestskej dopravy. Rieši kľúčové prekážky, ako je nedostatok technických znalostí, roztrieštené projekty a obmedzený prístup k financovaniu , čím umožňuje realizáciu rozsiahlych energetických a dopravných investícií.	https://www.eib.org/en/products/advisory-services/elena/index
European PPP Expertise Centre (EPEC) /Európske PPP expertné centrum/	EIB /Európska investičná banka/	Verejné orgány z členských štátov EÚ, kandidátskych krajín a určitých ďalších oprávnených krajín.	Špecializovaná podpora pre verejný sektor v celej Európe pri rozvoji a implementácii efektívnych verejno-súkromných partnerstiev (PPP) . EPEC poskytuje svoje odborné znalosti prostredníctvom troch hlavných pilierov: • Zdieľanie osvedčených postupov. • Pomoc pri tvorbe politík. • Podpora prípravy projektov.	https://www.eib.org/en/products/advisory-services/epec/index
fi-compass	Cohesion Policy Funds /Fondy kohéznej politiky/	Primárne určené pre členské štáty EÚ, avšak promotéri projektov tu môžu nájsť relevantné informácie a dokumentáciu.	Poradenská platforma , ktorá poskytuje podporu pri efektívnom navrhovaní, implementácii a riadení finančných nástrojov v rámci Fondov kohéznej politiky (Cohesion Policy Funds). Okrem toho ponúka vzdelávacie nástroje, podujatia , príležitosti na nadväzovanie kontaktov a budovanie znalostí .	https://www.fi-compass.eu/
Invest EU Advisory Hub /Invest EU poradenské centrum/	InvestEU Programme	Verejné orgány a súkromné spoločnosti až po iné organizácie.	Ústredná vstupná platforma pre podporovateľov projektov a sprostredkovateľov, ktorí hľadajú prispôbenú poradenskú podporu a technickú pomoc , vrátane podpory a rozvoja projektov, budovania kapacít a rozvoja trhu. Okrem toho zodpovedá aj za poskytovanie poradenskej podpory projektom, ktoré získali úver prostredníctvom Nástroja úverov pre verejný sektor (Public Sector Loan Facility) .	https://webgate.ec.europa.eu/InvestEU_AH/wizard

4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy (II/II)

Názov	Súvisiaci program/fond	Oprávnení žiadatelia	Relevantnosť pre projekty CZT	Súvisiace odkazy
Just Transition Platform /Platforma spravodlivej transformácie/	Just Transition Mechanism /Mechanizmus spravodlivej transformácie/	Verejné orgány, súkromné spoločnosti, regionálne agentúry a iné organizácie z regiónov zahrnutých do Územných plánov spravodlivej transformácie (Trenčín, Banská Bystrica, a Košice).	Ústredný zdroj EÚ na podporu regiónov a zainteresovaných strán pri využívaní Mechanizmu spravodlivej transformácie (Just Transition Mechanism), ktorý zahŕňa Fond na spravodlivú transformáciu (Just Transition Fund), schému InvestEU Just Transition Scheme, a Úverové nástroje pre verejný sektor (Public Sector Loan Facility). Poskytuje škálu nástrojov a služieb vrátane databáz odborníkov, výmenných programov, technickej pomoci, znalostného centra, informácií o financovaní a pracovných skupín	https://ec.europa.eu/regional_policy/funding/just-transition-fund/just-transition-platform_en
Program Slovensko	Cohesion Policy Funds /Fondy kohéznej politiky/	Verejné orgány, súkromné spoločnosti, mimovládne organizácie, vzdelávacie a výskumné inštitúcie a združenia alebo klastre.	Na rozvoj programov technickej asistencie bolo vyčlenených 410 miliónov eur, ktoré môžu priamo podporiť projekty rekonštrukcie sústav centralizovaného zásobovania teplom.	https://portal.itms21.sk/
Single Market Programme /Program jednotného trhu/	-	Miestne, regionálne a národné orgány, organizácie občianskej spoločnosti, malé a stredné podniky, a vzdelávacie inštitúcie z členských štátov EÚ, Islandu, Nórska a Lichtenštajnska.	Program zameraný na posilnenie vnútorného trhu EÚ a podporu jeho obnovy po pandémii Covid-19. Podporuje iniciatívy na budovanie kapacít, spoločné akcie medzi členskými štátmi a vytváranie harmonizovaných regulačných rámcov, čím napomáha spolupráci a inováciám naprieč sektormi.	https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/single-market-programme_en
Technical Assistance Facility from the EEFF /Zariadenie technickej pomoci z EEFF/	European Energy Efficiency Fund (EEFF) /Európsky fond pre energetickú efektívnosť/	Verejné orgány, ako sú regióny, mestské zastupiteľstvá, univerzity, verejné nemocnice a ďalšie verejné inštitúcie v EÚ.	Podpora verejných subjektov pri rozvoji bankovo krytých projektov udržateľnej energie. Zameriava sa na energetickú efektívnosť, malé projekty obnoviteľnej energie a verejnú mestskú dopravu, pričom slúži ako most medzi strategickými energetickými plánmi a ich praktickou realizáciou.	https://www.eeef.lu/eeef-ta-facility.html

1. Kľúčové pojmy: kapitálové výdavky (CAPEX), prevádzkové výdavky (OPEX) a príjmy
2. Ako štruktúrovať a financovať svoj projekt
 - a) *Úvod do zdrojov financovania a riešení v oblasti riadenia*
 - b) *Prehľad zdrojov financovania*
 - c) *Prehľad riešení v oblasti riadenia*
 - d) *Štruktúry financovania projektov*
3. Zdroje financovania
 - a) *Nenávratné zdroje financovania*
 - b) *Návratné zdroje financovania*
4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy
- 5. Prepojenia medzi európskymi fondmi, programami a inými podpornými platformami**
6. Poznámky pre čitateľa

L2H 5. Prepojenia medzi európskymi fondmi, programami a inými podpornými platformami

* Fond pre spravodlivú transformáciu (JTF) a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Recovery and Resilient Facility) sú súčasťou plánu obnovy NextGenerationEU. Podobne aj časť fondu InvestEU Fund je financovaná z prostriedkov NextGenerationEU.

1. Kľúčové pojmy: kapitálové výdavky (CAPEX), prevádzkové výdavky (OPEX) a príjmy
2. Ako štruktúrovať a financovať svoj projekt
 - a) *Úvod do zdrojov financovania a riešení v oblasti riadenia*
 - b) *Prehľad zdrojov financovania*
 - c) *Prehľad riešení v oblasti riadenia*
 - d) *Štruktúry financovania projektov*
3. Zdroje financovania
 - a) *Nenávratné zdroje financovania*
 - b) *Návratné zdroje financovania*
4. Nástroje technickej pomoci EÚ a ďalšie relevantné podporné platformy
5. Prepojenia medzi európskymi fondmi, programami a inými podpornými platformami
6. **Poznámky pre čitateľa**

- Obsah tohto dokumentu vychádza z **Deliverable D2.3 – Portfólio finančných nástrojov** z projektu LIFE Low2HighDH, ide o opis finančných riešení na realizáciu integrácie nízko-teplotných zdrojov do vysokoteplotných sústav centralizovaného zásobovania teplom v Litve, Poľsku a na Slovensku.

Všetky vysvetlenia uvedené tu sú podrobne rozpracované a ďalej rozšírené v uvedenom dokumente, ktorý poskytuje komplexný prehľad o každom prvku prezentovanom v predchádzajúcich snímkach.

Odporúčame čitateľom stiahnuť si aj dokument Deliverable D2.3 prostredníctvom nasledujúceho odkazu [link](#), aby si doplnili a prehľadli informácie prezentované v tomto materiáli.

- Všetky informácie týkajúce sa zdrojov financovania, programov EÚ, fondov, zariadení technickej pomoci a platforiem EÚ sú aktuálne k júlu 2025 a vzťahujú sa výlučne na tie, ktoré môžu byť relevantné pre projekty rekonštrukcie lokalít CZT na Slovensku. To však neznamená, že neexistujú aj iné programy alebo zdroje financovania – súčasné alebo budúce – z ktorých by tieto lokality mohli priamo alebo nepriamo profitovať. Z tohto dôvodu nemožno zaručiť presnosť týchto informácií po uvedenom dátume, keďže tieto nástroje často podliehajú zmenám v čase.

Čitateľom sa preto odporúča, aby si informácie overili prostredníctvom príslušných **oficiálnych zdrojov** predtým, než sa na ne spoľahnú.

- **Sociálny klimatický fond (Social Climate Fund (SCF))** nie je zahrnutý v tomto dokumente ani v dokumente Deliverable D2.3, pretože sa neočakáva, že vstúpi do platnosti pred rokom **2026**. SCF je nástroj EÚ určený na podporu zraniteľných domácností, mikropodnikov a používateľov dopravy pri zvládaní dopadov energetickej transformácie, najmä prostredníctvom investícií, ktoré znižujú spotrebu energie a podporujú dekarbonizáciu.

Pre lokality CZT, najmä tie, ktoré zásobujú zraniteľných odberateľov v obytných oblastiach, vrátane, ale nielen, verejne alebo mestsky vlastnených systémov, by SCF mohol predstavovať významnú príležitosť na financovanie opatrení zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti alebo na integráciu obnoviteľných a nízko-teplotných zdrojov. Hoci ide o fond EÚ, členské štáty sú zodpovedné za vypracovanie a predloženie svojich národných sociálnych klimatických plánov a následne za vyhlasovanie konkrétnych výziev a poskytovanie podpory. Predpokladá sa, že finančná pomoc zo SCF bude primárne poskytovaná formou grantov alebo podobných mechanizmov na uľahčenie týchto investícií.

Čitatelia môžu sledovať jeho vývoj a aktualizácie prostredníctvom nasledujúceho odkazu [link](#).

Partneri projektu Low2High:

*Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou.
Vyjadrené názory a stanoviská sú výlučne názormi autora/autorky (autorov/autoriek) a nemusia nevyhnutne odrážať názory
Európskej únie alebo CINEA. Európska únia ani orgán poskytujúci grant za ne nenesú zodpovednosť.*